12

සිනා කුමරි

ශ්‍රී චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ (1913-1964) කවියකු, ගීත නාටක රචකයකු මෙන් ම පුවත්පත් කලාවේදියකු ලෙස ද කීර්තියක් දිනුවෙකි. බෙලිඅත්ත ශ්‍රී පඤ්ඤානන්ද විදුහලින් අධ්‍යාපනය ලද එතුමා පසුව ඉන්දියාවට ගොස් වංග සහ හින්දී යන භාෂා උගෙන භාරතීය සංස්කෘතිය ගැන ද හැදෑරී ය.

චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ මහතා විසින් රචනා කරන ලද කෝමල රේඛා පද්‍ය සංග්‍රහයෙන් උපුටා ගන්නා ලද සිනා රැල්ල නමැති කවි පංතිය ඇසුරෙන් මෙම පාඩම සැකසී ඇත. කෝමල රේඛා පද්‍ය සංග්‍රහයේ ප්‍රස්තාවනාවට අනුව එතුමා කාව්‍යකරණයට නැඹුරු වූයේ තමා අවට පරිසරය හා බැඳුණු අත්දැකීම් සහිතව ය. තම නිර්මාණය රස ගැන්වූයේ ඒ අත්දැකීම් පාදක කර ගනිමිනි.

‘සිනා කුමරි’ රචනා වී ඇත්තේ ද එවැනි ම වූ අත්දැකීමක් ඇසුරෙනි. රසවත් කවියක් නිර්මාණය කරන්නට තම අත්දැකීම් හා කවිය රසවත් වන යෙදුම් භාවිත කරන ආකාරය ගැන ද අවබෝධයක් තිබිය යුතු ය. ඒ පිළිබඳව ඔබට අවබෝධයක් ලබා දීම මෙම පාඩමේ අරමුණ යි.

චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ මහතා ගීත, ගීත නාටක, කාව්‍ය සංග්‍රහ නිර්මාණය කිරීමෙන් පමණක් නො ව **හෙළදිව** හා **ලංකාදීප** යන පුවත්පත්වල කතුවරයකු, සංස්කාරකවරයකු ලෙස ද සිංහල භාෂාවට හා සාහිත්‍යයට ඉටු කර ඇති සේවාව අගනේ ය.

මානවසිංහ මහතා විශේෂ දක්ෂතාවක් දැක්වූයේ කාව්‍ය සහ ගීත නාටක නිර්මාණයෙහි ය. **මනෝහාරී** නමැති ගීත නාටකයත් **සේපාලිකා** නමැති ළමා ගීත නාටකයත් එතුමාගේ නිර්මාණ වන අතර 'මී කිරි', 'වෙසක් මිහිර', 'ගුරු ගෙදරට යන අතර මග', 'ඇත් ගාලේ දරු පෙම', 'මගේ රට' ආදිය එතුමාගේ ප්‍රකට කාව්‍ය නිර්මාණ කිහිපයකි. මහ බෝ වන්නම, සරස්වතී අභිනන්දනය වැනි ගී පද රචනා ද එතුමා විසින් නිර්මාණය කෙරිණි.

කෝමල රේඛා නම් වූ චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහයන්ගේ නිර්මාණ එකතුවෙන් මෙම පද්‍ය පන්තිය උපුටා ගන්නා ලදි. අපි එම පද්‍ය පන්තිය මිහිරි ලෙස ගායනා කරමු.

සිලිලාරෙක හෙල් මැලී
පෙති අතරින් සැලි සැලී
කනට නොයෙන සිතට දැනෙන
සිලි සිලියක පැටලිලා,

නෙලුම් කොළේ නොම ඇලී
දිය බිඳුවක ගැලි ගැලී
පෙරළි පෙරළි සෙල්ලම් කොට
දිය රැල්ලට එක් වෙලා,

ළා අඹ දළු නව නවා
දම් පාටින් ඔප දමා
සඳ කැන් මිණි කැට අස්සෙන්
උල්පත්වල කිමිදිලා,

ගහ කොළ නිදි අතරේදී
ලොව නිහඬව තිබියදී
රස ගීයක් අකුළා ගෙන
සිහිනවලට වැදි වැදී

කෙසෙල් ගසින් මතු වෙලා
ගොබය වටින් දැවටිලා
කිරි පාටට ඔපලා ගෙන
අහසට පැන පා වෙලා,

මතුපිට නැග සුදු වලා
හිම කඳු පිට ගැවසිලා
හඳ එළියේ නිල් අහසේ
ඒ මේ අත ඇවිදලා

නෙලුම් මලේ පෙතිසලා
පුබුදුවමින් නොම තළා
බට්ට වටේ රේණු පොකුර
රතු පැහැයෙන් සරසලා,

සිනිඳු කොපුව ඇද හෙළා
පුවක් මලක් විහිදලා
ඇත් දත් පාටින් මල් ඇට
කිනිති දිගේ අලවලා

අතරේ දිග බඩවැටී
වැලි කහ මල්වල ගැටී
ඉඳුනිල් මිණි එළියක් දී
දැවටි දැවටි එක සැටී

සේපාලික මල් ගුලා
රැට හොරෙන් හොලවලා
නැටි රතු කර හෙවණැලි යට
බිම හැම තැන විසුරුවා

බැස යන ගඟුලැල් පුරා
පෙණ පිඬුවල සැරි සරා
ගිරි ලෙන්වල කඳු ගුල්වල
අඳුර සමග නො කොඳුරා

දඟ කරමින් නට නටා
ඇවිදින මුළු ලොව වටා
ගඳඹ කුමරියකි මොළකැටි
ඇති සුරතල් ගති නුරා

මිණිතලයෙක තරු හෙළා
සඳුගෙන් ඇන අඹරලා
එම දූවිලි කුඩු පිඹ පිඹ
දේදුනුවල වැඩ දමා,

ඇය දුටු දන තුටු වෙතී
'සිනා' නමින් අමතතී
ඈ වෙත ළැදි නොවන කෙනෙකු
මේ මුළු ලොවෙහි ම නැතී

මගෙ තුන්මැසි දියණිගේ
රසවත් සිහිනය දිගේ
සිනා කුමරි නටන කලට
දිටිමි සියලු රුව ඇගේ

අරුත් පැහැදිලි කිරීම

සිලිලාර	ජල තලාව
හෙල්මැලි	දියේ පිපෙන සුදු පැහැති මල් වර්ගයක්
ගොබ	දිග හැරෙන්නට පෙර කෙසෙල් දල්ල
ඔප	දිස්නය; කාන්තිය; බැබළීම
කොපුව	ආවරණය; වැස්ම
ගිරිලෙන්	කඳුවල පිහිටි ගුහා; ගල් ලෙන්
ගඳඹ	ගායන වාදන කරන දේව කොට්ඨාසයක්

අවබෝධය

1. මෙම පද්‍ය පන්තියෙන් වර්ණනා කෙරෙන්නේ කුමක් ද?
2. ඉඳුනිල් මැණිකක එළියට සමාන කර ඇත්තේ මොනවා ද?
3. දේදුන්නට පාට ලැබී ඇත්තේ කෙසේ ද?
4. මුළු ලෝකය ම ගීතවත් වී ඇති බව පවසන කවිය උපුටා දක්වන්න.
5. සියල්ලන් ම ළැදියාවක් දක්වන මේ තැනැත්තිය කවියා හඳුන්වන්නේ කුමන නමකින් ද?

රස කවි ගොතමු
කවි රස විඳිමු

දොයි දොයි දොයි දොයියිය පුතා - බයි බයි බයි බයිය පුතා
ඔන්න බබෝ ඇතින්නියා - ගල් අරඹේ සිටින්නියා
ගලෙන් ගලට පනින්නියා - බබුට බයේ දුවන්නියා.

බසෙහි රස නො හඳුනන කුඩා කල දී පවා ඔබ කවියක රස විඳි බව මතක ද? අම්මාගේ, අත්තම්මාගේ, නැන්දාගේ, පුංචි අම්මාගේ හෝ ලොකු අම්මාගේ උකුළෙහි නැළැවෙමින් ඇයගේ මිහිරි හඬින් සැනසුණු අයුරු ඔබට සිහිවනු ඇත. නැළවිලි ගී ලයාන්විතව ගැයෙද්දී නින්ද දරුවා වෙතට එන්නේ එහි රිද්මය හා තාලය නිසයි.

පහත සඳහන් කවි ගායනා කරන්න.

ගොඩ ඉතා ලොකු සතා බලව තා බල ඇතා	අපේ වැවේ වී හොඳින් වැ වේවී අටු කොටු බෝ වී බඩගිනි නේ වී	හා හා හරි හාවා කැලේ මැදින් ආවා හිට ගෙන ගඟ ගාවා වට පිට ඇහැ ලැවා

මුනිදාස කුමාරතුංග

මා වැනි බිලින්දා
වර වර ළඟට කැන්දා
දුක් සැප කුමන් දා
අසන නිරිඳෙ‍ෝ වෙන කොයින් දා

තොටගමුවේ ශ්‍රී රාහුල හිමි

මේ එක් එක් කවිය ගායනා කරන්නේ එකිනෙකට වෙනස් රිද්මයකට හා තාලයකට අනුව යි. එය එසේ සිදු වන්නේ ඒ ඒ කවියෙහි අක්ෂර හෙවත් අකුරු යොදා ඇති ආකාරය අනුව යි. මේ ශබ්ද රටාව 'විරිත' යනුවෙන් හැඳින්වේ. කවියක් විරිතකට අනුව රසවත්ව ගයන විට මධුර වූ හඬක් මතු වෙයි. එහි ශබ්දය රසවත් වෙයි.
පහත සඳහන් කවි ගායනා කරන්න.

දවල් තිස්සෙ
පඳුරු අස්සෙ
හැංගෙන පොඩි
හාවා
පාට දුඹුරු
ඇස් වටකුරු
ලෝම තිබෙන
හාවා
කට දෙපැත්තෙ
කෙඳි බුරුත්ත
දිගට ඇදුණු
හාවා

ඇස්. මහින්ද හිමි

මේ කවි පෙළෙහි,

තිස්සෙ - අස්සෙ
දුඹුරු - වටකුරු
දෙපැත්තෙ - බුරුත්ත

යනුවෙන් යෙදී ඇති පදවල විශේෂයක් ඔබට දැනෙනු ඇති. මෙලෙස සමාන ශබ්ද එක තැන යෙදීම නිසා එම කවියෙන් රසවත් ශබ්දයක් ජනිත වෙයි. අපි තවත් උදාහරණයක් ගෙන බලමු.

පැහැ සරණිය මිණි පැමිණිය කොත් අගට
බඳ කිකිණිය දද ගිහිණිය විමන් වට
නො ව පැරණිය වන රමණිය විටින් විට
සැළලිහිණිය වදු කැලණිය පුර වරට

මෙම කවියෙහි ද සරණිය, පැමිණිය, කිකිණිය, ගිහිණිය, පැරණිය, රමණිය, ලිහිණිය, කැලණිය යනුවෙන් සමාන ශබ්ද එකිනෙකට නින්නාද වන අයුරින් යොදා ඇත. මෙම කාව්‍ය උපක්‍රමය අප හඳුන්වන්නේ අනුප්‍රාස නමිනි. 'අනුප්‍රාස' භාවිතයෙන් ද ශබ්දය රසවත් වෙයි.

එමෙන් ම මෙම කවියෙහි මුල දී 'ය' අක්ෂරයෙන් ද මැද දී 'ය' අක්ෂරයෙන් ද අග දී 'ට' අක්ෂරයෙන් ද පද හතර ම අවසන් කර ඇත. 'එළිවැට' හා 'එළිසමය' යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ එක ම අක්ෂරයකින් පද හතර ම අවසන් කරන මේ කාව්‍ය ලක්ෂණය යි. මුල දී හා මැද දී මෙම කාව්‍ය ලක්ෂණය ආරක්ෂා කර ගන්නට සමත් වන්නේ ඉතා ම දක්ෂ කවියෙක් පමණි. මේ කාව්‍ය ලක්ෂණය ද හේතු වන්නේ කවියක ශබ්දයට මධුර මනෝහර හඬක් එක් කරන්නට ය. ශබ්දය රසවත් කරන්නට ය. ශබ්දය රසවත් කළ යුත්තේ අර්ථය ද රැකෙන ආකාරයට ය. ශබ්ද රසය රැක ගැනීම සඳහා අර්ථයක් නොමැති ශබ්ද ගැළපීමෙන් හොඳ කවියක් නිර්මාණය කළ නො හැකි ය.

මනා ලෙස පද ගැළපීමෙන් කවියක ශබ්දය රසවත් කරන්නට හැකි බව මෙයින් පැහැදිලි වනු ඇත. මෙවැනි යෙදුම් මගින් කවියකට මධුර ස්වරයක්, මිහිරි හඬක් එක් කළ හැකි ය.

සිනා කුමරි පද්‍ය පන්තිය ගායනා කරද්දී ශබ්දය වඩ වඩාත් රසවත්ව දැනෙන්නේ එහි ඇතුළත් අනුප්‍රාසවත් යෙදුම් නිසයි.

"දිය බිඳුවක ගැලී ගැලී
"පෙරළි පෙරළි සෙල්ලම් කොට"
"ඇත් දත් පාටින් මල් ඇට"
"එම දූවිලි කුඩු පිඹ පිඹ"
"සිනා කුමරි නටන කලට"

එමෙන් ම 'සිනා කුමරි' කවි පන්තියේ එළිසමය රැක ගන්නට කවියා සමත් වී තිබීමෙන් එහි ශබ්ද රසය වඩාත් රසවත් වේ. මුල් පද දෙකත් අවසාන පදයත් එක ම අකුරකින් අවසන් කරන්නට කවියා උත්සාහ කර තිබීමෙන් කවි

පන්තිය රසවත් වී ඇත. මේ කවි එකින් එක ගයන විට සමාන හඬක් මතු වන වචන කීපයක් එක ළඟ යෙදී ඇති බවක් පෙනෙයි. එක සමාන ශබ්ද එක ළඟ යෙදීමෙන් ශබ්දය රසවත් වෙයි.

"කෙසෙල් ගසෙන් මතු වෙලා
ගොබය වටින් දැවටිලා"

"නෙලුම් කොළෙහි නොම ඇලී
දිය බිඳුවක ගැලි ගැලී"

"ඇය දුටු දන තුටු වෙතී
සිනා නමින් අමතතී"

කවියක් රසවත් වන්නේ එම කවිය මගින් කියැවෙන අදහසත් රසවත් වුව හොත් පමණකි. කවියේ අදහස හෙවත් අර්ථය රස ගන්වන්නට ද නිර්මාණකරුවා රසවත් යෙදුම් භාවිත කරයි. පහත සඳහන් කවිය ගායනා කරන්න.

දිලිහි දිලිහි ආකාසේ බබළන මල්
තාරුකා
බැබළි බැබළි ආකාසේ දිලිසෙන මල්
තාරුකා
ගන්ටත් බෑ දෙන්ටත් බෑ පුංචි රුවන්
තාරුකා

ආනන්ද රාජකරුණා

මෙම කවියෙහි යෙදී ඇති 'මල් තාරුකා' යන යෙදුම අපූරු යෙදුමකි. මල් වගේ තාරුකා හෝ මල් වැනි තාරුකා යනුවෙන් හෝ නො කියා මල් තාරුකා ලෙස යොදා ඇත. මෙන්, සේ, වැනි, වගේ, අයුරු යනාදි නිපාත නො යොදා යමක් යමකට සමාන කරන මෙවැනි යෙදුම් හඳුන්වන්නේ 'රූපක' යනුවෙනි.

මහ පුදුමෙකි
මලක මලෙකි
නැහැ එහි සකි
සමනලයෙකි

මෙම කවියෙහි 'මලෙක මලෙකි' යන යෙදුමෙහි අදහසත් මලක් වගේ සමනලයෙක් යන්න යි. එහෙත් 'වගේ' යන පදය නොමැතිව යෙදී ඇති

බැවින් එය ද රූපකයකි. රූපකවලින් අලංකාර වන්නේ කවියේ අර්ථය යි. දැන් අපි තවත් කවි කීපයක් ගායනා කරමු. ඒ කවිවල යෙදී ඇති රූපක අලංකාර හඳුනා ගන්නට උත්සාහ කරමු.

නිල් රෙද්දක රන් තැටියක්
හංගන හැටි මෙන්න කියා
රන්වන් අපෙ ඉරු දෙවියෝ
හැංගෙති මහ මුහුදු කුසේ

වත සුපිපි පියුමෙකි
නෙත සුනිල් මිණි යුවළෙකි
ගත ගන රන් රුවෙකි
වනත නත මුත් කවුරු වෙති හැකි

මේ කවිවල,

ඉරු දෙවියෝ - රන් තැටියකි
මහ මුහුද - නිල් රෙද්දකි
වත - පියුමකි
නෙත - මිණි යුවළකි
ගත - රන් රුවකි

යනුවෙන් රූපක යොදා ඇති ආකාරය ඔබට පැහැදිලි වනු ඇත.

පහත සඳහන් කවි ගායනා කරන්න.

ගස වතුසුදු
වී පිරිසිඳු
පොහොය නැතිඳු
සිල්ගත් බඳු

මුනිදාස කුමාරතුංග

ජම්බු ගහට රත පොරවන්නී
බක්මී ගහ කහ අන්දන්නී
අඹ දලු ළා රත තවරන්නී
ලෝ කත විසිතුරු කරලන්නී

අරීසෙන් අහුබුදු

මෙම කවිවලින් කියැවෙන්නේ ස්වාභාවික සිදුවීම් කීපයකි. වතුසුදු ගස වැසී යන තරම් සුදු පැහැ මල් පිපී තිබීම, ජම්බු ගස රතු පැහැති ගෙඩිවලින් පිරී තිබීම, බක්මී ගස මල් පිපී කහ පාටින් වැසී යාම, අඹ දලු ලා රතු පැහැයෙන් බැබළීම යන සිදුවීම් ස්වාභාවික ය. එහෙත් කතුවරයා මේ සිදුවීම් ගැන කියන්නේ සජීවී මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ලෙස යි. මේ දක්ෂ කවීන් තම නිර්මාණ රසවත් කරන්නට යොදා ගන්නා තවත් කාව්‍ය උපක්‍රමයකි.

"වතුසුදු ගහ සිල් අරගෙන"
"කවුරුන් හෝ ජම්බු ගහට රතු පාට රෙද්දක් පොරවාලා"
"බක්මී ගහටත් කහ රෙද්දක් අන්දලා"
"අඹ දලුවල ළා රතු පාට තවරලා"

යනුවෙන් මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ලෙස මේ ස්වාභාවිකව සිදු වන දෑ ඉදිරිපත් කිරීම, මෙහි අර්ථය රසවත් කරන්නට මෙන් ම ඒ ඒ සිදුවීම් හා අවස්ථා අප ඉදිරියේ මැවෙන්නට ද හේතු වේ.

ගන නිල් කොළ පිරුණු ගසක්
කිරි වතුරින් නාවන ලෙස
කඳු හිස් දවටා මීදුම්
පහළට බසිතී

ඇස්. මහින්ද හිමි

මෙම කවියෙහි ද කියැවෙන්නේ කඳු මුදුන් වටා ඇති මීදුම් පහළට ගලා යාම කවුරුන් හෝ කරන ක්‍රියාවක් ලෙස යි. එය ගසක් කිරි වතුරෙන් නැහැවීමට සමාන කර දක්වා ඇත. මෙයින් සිදු වන්නේ ද අර්ථය රසවත් වීමකි.

සිනා කුමරි පද්‍ය පන්තියේ ඇතුළත් පහත සඳහන් කවිය ගායනා කරන්න.

> සිනිඳු කොපුව ඇදහෙළා
> පුවක් මලක් විහිදලා
> ඇත් දත් පාටින් මල් ඇට
> කිනිති දිගේ අලවලා

පුවක් මලක කොපුව ඇද දමා මල් කිනිති දිගේ පුවක් මල් ඇට අලවනු ඔබ දැක තිබේ ද? කිසි විටෙක් එවැන්නක් සිදු නො වේ. එහෙත් කවියා කියන්නේ එවැනි ක්‍රියාවක් ගැන යි. මේ සිනා කුමරියගේ ක්‍රියාවකි. දක්ෂ කවීහු මෙවැනි ස්වාභාවික සිදුවීම් මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ලෙස වර්ණනා කරති.
ඔබ හොඳින් ම දන්නා තවත් කාව්‍ය උපක්‍රමයක් වන්නේ උපමා යෙදීම යි. පහත සඳහන් කවි ගායනා කරන්න.

> සමන් පිච්ච මල් ඉහිරුණු
> නිල් තණ කොළ පිට්ටනියක්
> වගෙයි අහස අන්න බලනු
> කොච්චර ලස්සන ද රැට
>
> මගෙ සුරතල් අක්කාගේ
> මාලේ මුතු ඇට වාගේ
> මේ වැටෙන්නෙ පිනි බිංදුත්
> හඳමු එකක් ඒ වාගේ
>
> "ආතාගේ රැවුළ දිගයි.
> කිරි වාගේ සුදු ම සුදුයි"
>
> "ඉරුගේ පොඩි පැටවුන් මෙන්
> බබළන රන්වන් මල් ඇති
> මේ කිණිහිරි ගහ බලන්න
> මහණ වෙලා වගේ නේ ද"

මෙම කවිවල යෙදී ඇති උපමා හඳුනා ගනිමු.

තරු පායා ඇති අහස - සමන් පිච්ච මල් ඉහිරුණු පිට්ටනියක් වගෙ යි
වැටෙන පිනි බිංදු - අක්කාගේ මාලේ මුතු ඇට වගෙ යි
ආතාගේ රැවුල - කිරි වගෙ යි,
රන්වන් මල් - හිරුගේ පැටවුන් වගෙ යි

යමක් යමකට සමාන කර දැක්වීමේ දී වගේ, වැනි, බඳු යනාදි නිපාත යෙදීමෙන් උපමාව නැමැති කාව්‍ය උපක්‍රමය සැකසේ. ඒ මගින් ද සිදු වන්නේ කවියක අර්ථය රසවත් වීම යි.

කවියක් නිර්මාණය කිරීමේ දී ශබ්දයත් අර්ථයත් රසවත් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම හා මැනවින් සංයෝග කිරීම දක්ෂ කවියාගේ කාර්යභාරය යි. එවිට එම කවි කියවා රස විඳින්නන් තුළ ද කිසි දා අමතක නො වන රසයක් ඇති වෙයි. රස විඳින්නටත් රස කවි ගොතන්නටත් අප පුරුදු විය යුතු යි.

පහත සඳහන් කවි ගායනා කරන්න.

බලනු මේ වේ යා
ලොකු සතකු නොවේ යා
සමගිය ම වේ යා
උගෙ බලය ලොවේ යා

කෙන්ද පොල් ඉතා
සුළු දෙයකි සැක නැතා
කඹය ඉන් ගොතා
ගෙන, බැන්ද හැකි ඇතා

මහනෙල් සුවඳ ම ය
කුඩමසු පිළී ගඳ ම ය
දෙකට එක දිය ම ය
හොඳට නරකට දෙකට කට ම ය

මේ කවි නිර්මාණය වී ඇත්තේ අප එදිනෙදා දකින පරිසරය ඇසුරෙනි. එහෙත් ඒ මගින් දී ඇති පණිවුඩය හා උපදෙස බලන්න. රසවත් කවියකින් මෙවැනි උපදෙස් දී ජීවිතය හැඩ ගස්වන්නට ද කවියා සමත් වෙයි.

කවියක් නිර්මාණය කිරීමේ දී අප බොහෝ දේ දැන සිටිය යුතු බව ඔබට වැටහෙනු ඇති. කවියක් නිර්මාණය කරන්නට අප සිත තුළට තදින් දැනුණු සිදුවීමක් හෝ අවස්ථාවක් හෝ සිතුවිල්ලක් තිබිය යුතු යි. එවැනි හැඟීම් නිරන්තරයෙන් සිත තුළ කල්පනාවට නැගෙයි. නැවත නැවත කල්පනාවට නැගෙන ඒ හැඟීම තවත් අයට දැනෙන ලෙස කවියට නැගිය හැකි ය. ඒ අත්දැකීම රසවත් කවියක් ලෙස නිර්මාණය කරන්නට උත්සාහ ගත යුතු යි.

නිවසට වී කාලය ගත කිරීමෙන් කවි නිර්මාණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සිතුවිලි හා අත්දැකීම් පහළ නො වෙයි. ඉර පායන හැටි, ඉර බසින හැටි, හඳ පායන හැටි, තරු බැබළෙන හැටි හා එහි අපූරු බව විස්මය දනවන සුලු බව ඔබ අත් විඳිය යුතු ය.

මුහුදේ රළ බිඳෙන හඬට, ගංගාවේ ජලය ගලෙන් ගලට වැටෙන හඬට ඔබ කන් දිය යුතු ය. වනාන්තරයේ ගහ කොළ සෙලවෙන රිද්මය, ඔබ හඳුනා ගත යුතු ය. නිවසේ ඔබ හා ජීවත් වන අම්මාට, තාත්තාට, සහෝදර සහෝදරියන්ට, ආච්චිට, සීයාට ආදරය කරමින් ඔවුන්ගේ ආදරය, සෙනෙහසට සංවේදී විය යුතු ය. එසේ ම නිවසේ ඇති කරන සුරතලාගේ ක්‍රියාකාරකම් දෙසත් ඔබේ ගෙවත්තේ සැරිසරන සතුන් ගැනත් ඔබ විමසිලිමත් විය යුතු ය. එවිට ඔබට ද කවි නිර්මාණය කරන්නට අවශ්‍ය අත්දැකීම් ලැබෙනු ඇත. මේ කවි පෙළෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ සොබා දහමෙහි සොඳුරු බව යි. තුන් මසක් වයසැති තම සුරතල් දියණියන්ගේ සිනාව දුටු කවියා ඒ සිනාවෙන් මුළු ලොව ම පිබිදෙන බවත් සුන්දර වන බවත් කියන්නේ අපූරු ආකාරයකට යි.

සඳ එළියෙන් නැහැවෙන කුමුදු මල්, දම්පාටින් බැබළෙන අඹ දලු, සඳ එළිය තවරා ගෙන කිරි පාටින් දිලෙන කෙසෙල් ගොබ ගැන වර්ණනා කරන කවියා, නෙලුම් මල් පිබිදෙන හැටි, නෙලුම් කොළ මත දිය බිඳු සෙල්ලම් කරන හැටි, කඳු අතර වලාකුළු පාවෙන හැටි වර්ණනා කරයි. පුවක් මල් පිපී, බඩවැටිවල වැලි තලාවල කහමල් ඇතිරී, ඒවා නිල්පාටින් බැබළෙමින් පරිසරය සුන්දර වෙද්දී සේපාලිකා මල් ගස් යට තැන තැන විසිරෙයි. ගඟුලැල් ඇද හැලෙද්දී දේදුනු පායා ඇත. මේ සුන්දර සොබා දහම කවියා වර්ණනා කරන්නේ තම දියණියන් හීන දකිමින් සිනා කුමරිය සමග නටමින් සිටිනු දැකීමෙන් ලද මිහිරි හැඟීමෙන් යුක්තව යි. කවියකු වන්නට නම් පරිසරය හා සංවේදී විය යුතු බව මෙයින් පැහැදිලි වෙයි.

කවියක් නිර්මාණය කිරීමේ දී මෙන් ම රස විඳීමේ දී ද එහි අර්ථය රසවත් විය යුතු බවත් ශබ්දය ද ඊට ගැළපෙන ලෙස රසවත්ව යෙදිය යුතු බවත් සිත්හි තබා ගෙන රස කවි නිර්මාණය කරන්න. කවි නිර්මාණය කරන්නට ඔබට ඇති හැකියාවට ඉඩ හරින්න. ඔබේ අත්දැකීම කවියක් මගින් අන් අයටත් රස විඳින්නට ඉඩ ලබා දෙන්න.

ලිඛිත අභ්‍යාස

ඔබ කැමති ලෙස නිර්මාණය කර ගත් පද යොදා පහත සඳහන් කවි සම්පූර්ණ කරන්න.

1. මලක මලක් පිපුණු වගක්
   කවුද කියනවා.
   ඒ මල වට බඹරු ඇවිත්
   ....

2. රාං රාං රෑං රෑං රෑන ගිරවු ක්‍රීං ක්‍රීං
   ....

3. ටික්කි ටිකිරි වතු සුදුමල්
   සිල් අරගෙන මෙනි හැමකල්
   ....
   ....

4. කිරිමදු වැල් වත්ත පුරා
   දුව පැන ඇවිදියි
   අප්පච්චි කෝටුවකින්
   ඔවුන්ට බැට දෙයි.
   ....
   ....
   ....
   ....

5. මී පැටියෝ ඔයා ඔතන මොකද කරන්නේ
   අපේ අම්මා ඤාව් කියන හඬයි ඇහෙන්නේ
   ....
   ....

6. බට්ටිච්චා ගහ මුදුනේ - දෙමලිච්චා දොර අයිනේ
   පොල්කිච්චා මිදුල කොනේ - ....

7. රන්මැලි සෑ රැස් කිරණයි - කලා වැවේ දිය දහරයි
   දළදා හිමි රැකවරණයි - ....

8. එරබදු මල් රතට රතයි - කජු පුහුලන් සුවඳ හමයි
   කොහා කොහෝ කොහෝ කියයි - ....

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. **පහත සඳහන් කවීන් විසින් නිර්මාණය කරන ලද ළමා කවි එක් රැස් කර පුංචි කවි පොතක් සකස් කරන්න.**
   - ⋆ ආනන්ද රාජකරුණා කවියා
   - ⋆ එස්. මහින්ද හිමි
   - ⋆ කුමාරතුංග මුනිදාස කවියා
2. **පහත සඳහන් මාතෘකාවලට කවි දෙක බැගින් නිර්මාණය කරන්න.**
   - ⋆ රෝස මල
   - ⋆ සුරතලා
   - ⋆ පරිගණකය
   - ⋆ අලුත් සිංහල පොත
   - ⋆ පලතුරු